

Нестеренко О. О.

*кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри фінансів, аналізу та страхування
Харківського державного університету харчування та торгівлі*

Nesterenko O. O.

*Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor,
Doctoral student of the Department of Finance, Analysis and Insurance
Kharkiv State University of Food Technology and Trade*

ІНДИКАТОРИ ОЦІНКИ РІВНЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

SEDIMENTARY DEVELOPMENT EVALUATION INDICATORS AND THEIR EFFECT ON INTEGRATED REPORTING INDICATORS

Анотація. У статті проведено аналіз індикаторів оцінки рівня сталого розвитку. Запропоновано соціальний складник сталого розвитку країн визначити за індексами благодійності, соціального прогресу, людського розвитку, знань та розвитку людського капіталу; екологічний – за індексом екологічної ефективності; економічний – за індексами продовольчої безпеки, економічної свободи та процвітання. Для підвищення рівня сталого розвитку України в дослідженні визначено розрізи обліково-аналітичної інформації про еколого-соціально-економічні показники діяльності суб'єктів господарювання, які мають розкриватися в інтегрованих звітах.

Ключові слова: сталий розвиток, інтегрована звітність, еколого-соціально-економічні показники, індекси сталого розвитку, індикатори оцінки.

Постановка проблеми. Зміна парадигми функціонування глобалізованої економіки на основі принципів сталого розвитку, що акцентують увагу на єдності економічного, екологічного та соціального компонентів у поступальному гармонізованому розвитку людства, вимагає підвищення прозорості ведення бізнесу суб'єктами господарювання та практичного втілення новітньої концепції інтегрованої звітності, що всебічно і комплексно висвітлює не тільки виробничо-фінансову діяльність суб'єктів господарювання, а й усі ресурси (фінансові, природні, соціальні, інтелектуальні), що використовуються й створюються ними, для внутрішніх і зовнішніх користувачів та забезпечують безперервність бізнесу й сталий розвиток.

Рівень розвитку країни за економічними, соціальними та екологічними показниками дає змогу оцінити міжнародні індекси, які тією чи іншою мірою визначають сталий розвиток держав за різноманітними рейтингами. Під час визначення рейтингу країни за тим чи іншим індексом комбінація даних зазвичай отримується із загальнодоступних джерел, основним з яких є інтегрована звітність. Для поліпшення рейтингу України за індексами сталого розвитку доцільно комплексно розглянути показники, які враховуються під час розрахунку кожного індексу та визначити обсяг обліково-аналітичної інформації про еколого-соціально-економічні показники діяльності суб'єктів господарювання, які мають розкриватися в інтегрованих звітах суб'єктів господарювання для підвищення рівня сталого розвитку нашої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До законодавчих актів та ініціатив зі сталого розвитку в Україні належать закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про соціальні послуги», «Про екологічну експертизу», «Про відходи», «Про екологічний аудит»; державна концепція «Стратегія сталого розвитку “Україна – 2020”» та ін.

Питання обґрунтування складників та інструментів забезпечення цілей сталого розвитку досліджувалися закордонними і вітчизняними вченими, зокрема І. Ансоффом, П. Друкером, В. Колотієм, А. Мазаракі, Г. Макаровою, М. Месконом, М. Портером, М. Овчаруком, Ю. Шпильовою, І. Шпильовим та ін. Місце бухгалтерського обліку та інтегрованої звітності в системі управління, орієнтованого на сталий розвиток, було об'єктом досліджень О. Будько, Т. Давидюк, О. Зоріної, В. Жука, Г. Кірейцева, О. Лаговської, Л. Ловінської, Н. Лоханової, О. Петрука, Т. Тарасової, В. Шевчука та ін. Незважаючи на суттєві наукові напрацювання, низка проблемних питань реалізації цілей сталого розвитку залишається недослідженою, зокрема потребують подальших досліджень питання визначення показників обліково-аналітичної інформації про еколого-соціально-економічні показники діяльності суб'єктів господарювання, які мають розкриватися в інтегрованих звітах суб'єктів господарювання для підвищення індексів сталого розвитку.

Мета статті полягає в обґрунтуванні індексів оцінки рівня сталого розвитку та визначенні їх впливу на показники інтегрованої звітності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення місця України серед країн Європейського Союзу (для порівняння обрано країни, які є близькими за економічними показниками та ментальністю, та країнами, які першими стали членами Євросоюзу) проведено порівняння за економічними, соціальними та екологічними показниками, які визначаються за відповідними індексами (табл. 1).

Соціальний складник сталого розвитку країн можна визначити за індексами благодійності, соціального прогресу, людського розвитку, знань та розвитку людського капіталу. Індекс благодійності розраховується за результатами опитувань міського населення країн і враховує не лише грошові пожертвування, а й інші форми допомоги нужденним. Під

час проведення опитування респонденти відповідають на три питання: чи жертвували вони гроші на благодійність (за останній місяць); чи займалися вони волонтерською діяльністю (за останній місяць); чи надали вони допомогу незнайомій людині, який її попросив (за останній місяць). Крім того, респонденти оцінюють за десятибальною шкалою те, наскільки вони задоволені своїм життям [1].

Найпоширенішими видами благодійної допомоги в Україні в 2016 р. стали пожертвування через благодійні скарбнички (51%), допомога готівкою безпосередньо нужденним (28%), благодійні пожертвування у церкві (21%), переказ відсотків від зарплати на благодійність (20%). За даними Державної реєстраційної служби, на початок 2016 р. в Україні було зареєстровано понад 15 тис. благодійних фондів та організацій (рис. 1) [2].

Разом із тим, незважаючи на значну кількість благодійних організацій, Україна у світовому індексі благодійності посідає лише 109-е місце з 138 країн. Для поліпшення цієї ситуації усім суб'єктам господарювання необхідно розробляти заходи, спрямовані на залучення співробітників до благодійності, самим організаціям займатися благодійною діяльністю, інформацію про що обов'язково розкривати в інтегрованому звіті.

Індекс соціального прогресу (ІСП) характеризує досягнення країн світу з погляду суспільного добробуту і базується на комбінації даних з опитувань громадської думки (12%), оцінок експертів у сфері розвитку (25%) і статистичної інформації міжнародних організацій (61%) [3]. Під час визначення місця тієї чи іншої країни в галузі соціального прогресу враховуються понад 50 показників, які об'єднані в три основні групи: основні потреби людини, основи благополуччя людини, можливості розвитку людини (рис. 2).

Незважаючи на соціальні, політичні та економічні складнощі, Україна за рівнем ІСП випередила всі країни

СНД. Так, Білорусь посіла 66-е місце, Вірменія – 67-е, а Росія – 75-е. Україна отримала 66,43 бали зі 100 можливих, увійшовши до групи країн із рівнем соціального розвитку «нижче середнього». Україна традиційно демонструє відносно високі показники у сфері доступу до вищої освіти та до базових знань, де посіла 31-е та 28-е місця відповідно [4]. Голова правління Deloitte Global Девід Круїшенк зазначає, що «...бізнес-спільнота має зробити свій внесок, а також співпрацювати з державним та громадським суспільством для того, щоб сприяти соціальному розвитку та досягти його зростання» [5]. Результати цієї співпраці мають розкриватися в інтегрованому звіті під час розкриття інформації про складники соціально-репутаційного капіталу.

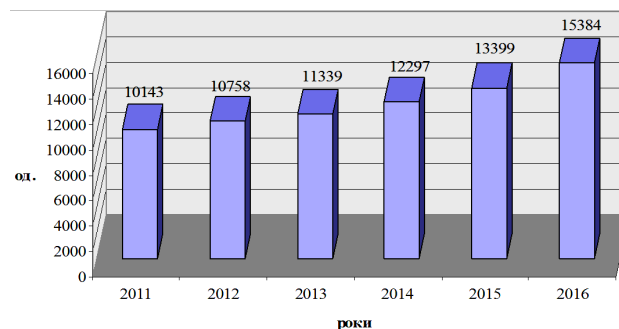

Рис. 1. Динаміка кількості суб'єктів господарювання, які займаються благодійною діяльністю в Україні, за 2011-2016 рр.

Індекс людського розвитку (ІЛР) – це комбінований показник, який характеризує розвиток людини в країнах та регіонах світу, розраховується експертами Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй спільно з гру-

Таблиця 1

Індекси, які характеризують рівень сталого розвитку європейських країн

Індекси	Країни														
	Естонія	Латвія	Литва	Польща	Румунія	Словаччина	Словенія	Італія	Люксембург	Німеччина	Франція	Велика Британія	Греція	Україна	місце
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Благодійності	23	24	22	25	28	22	41	30	39	47	31	54	19	26	106
Соціального прогресу	82,62	76,19	76,94	79,76	72,23	78,26	84,27	82,49	-*	86,42	84,79	88,58	78,27	66,43	63
Людського розвитку	0,861	0,819	0,839	0,843	0,793	0,844	0,880	0,873	0,892	0,916	0,888	0,907	0,865	0,747	81
Розвитку людського капіталу	80,63	78,13	79,34	77,34	74,99	74,94	80,33	75,85	79,28	81,55	80,32	80,04	73,64	78,42	26
Знань	8,26	7,68	7,15	7,20	6,63	7,46	7,91	7,94	8,01	8,83	8,36	8,61	7,74	6,33	56
Продовольчої безпеки	-*	-*	-*	74,2	63,3	70,7	-*	77,0	-*	83,9	83,8	81,6	73,5	56,1	59
Екологічної ефективності	88,59	85,71	85,49	81,26	83,24	85,42	88,98	84,48	86,58	84,26	88,2	87,38	85,81	79,69	44
Економічної свободи	77,2	70,4	75,2	69,3	65,6	66,6	60,6	61,2	73,9	74,4	62,3	76,4	53,2	46,8	162
Процвітання	68,53	65,02	63,64	65,96	61,67	65,10	71,22	66,16	76,53	76,83	72,98	77,18	63,00	52,59	107
Сталості суспільства:															
соціальна	8,4	8,0	8,1	8,4	8,1	8,3	8,7	7,7	7,5	8,8	8,4	8,5	7,7	8,0	-
екологічна	2,2	4,7	4,0	4,2	5,6	4,9	4,9	5,2	2,6	3,3	4,0	4,6	4,9	4,8	-
економічна	8,1	6,6	6,9	6,6	6,7	6,0	5,2	4,4	7,7	6,6	4,5	4,6	2,5	2,9	-

-* – немає даних

пою незалежних міжнародних експертів, які використовують у своїй роботі разом з аналітичними розробками статистичні дані національних інститутів і міжнародних організацій [3]. ІЛР вимірює досягнення країни з погляду стану здоров'я, отримання освіти і фактичного доходу її громадян за трьома основними напрямками, для яких оцінюються свої індекси у вигляді числових значень від 0 до 1, середнє геометричне яких – сукупний показник ІЛР в діапазоні від 0 до 1 (рис. 3). У 2010 р. на додаток до згаданого індексу було введено три нові індикатори: індекс людського розвитку, скоригований з урахуванням

соціально-економічної нерівності, індекс гендерної нерівності та індекс багатовимірної бідності [6].

Україна за рівнем індексу входить до списку країн «із високим рівнем людського розвитку», але займає лише 81-е місце. Перше місце у рейтингу за індексом людського розвитку посіла Норвегія. До десятки-лідерів увійшли також Австралія, Швейцарія, Данія, Нідерланди, Німеччина, Ірландія, США, Канада і Нова Зеландія. Перші 50 місць рейтингу – це категорія країн із дуже високим рівнем ІЛР (група I). Із країн колишнього СРСР до цієї групи потрапили лише країни Балтії: Естонія – 30-е місце,

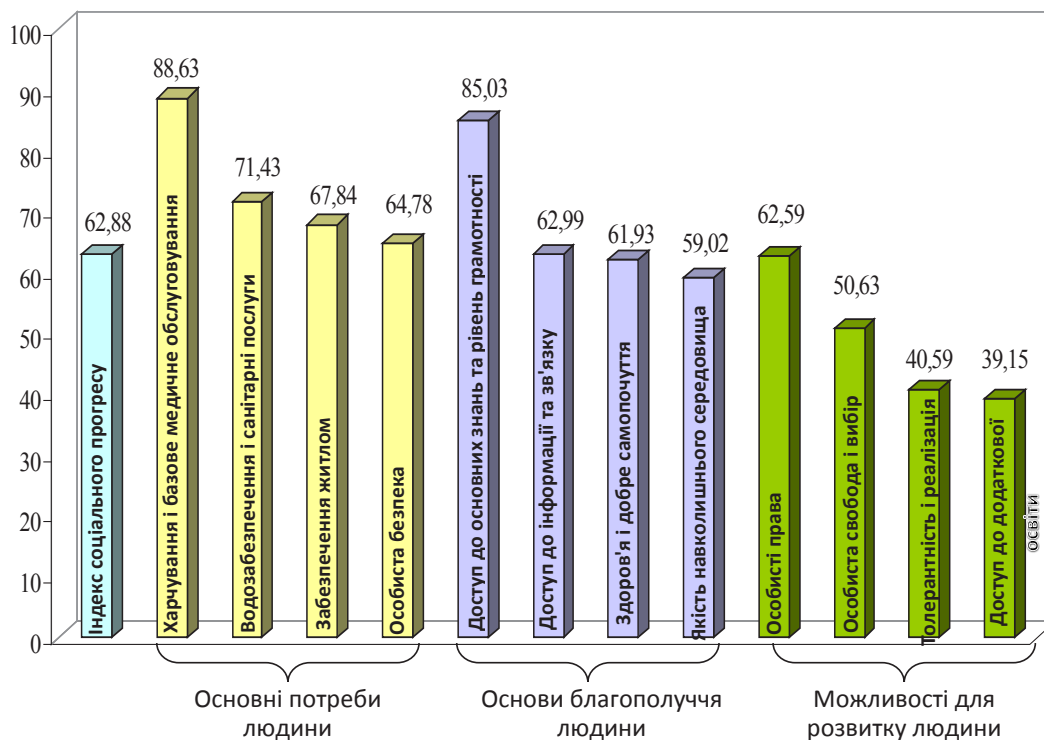

Рис. 2. Середній рівень загального індексу соціального прогресу та його складників у 2016 р. за країнами світу

Рис. 3. Методика розрахунку індексу людського розвитку

Литва – 37-е, Латвія – 46-е. До категорії країн із високим рівнем ІЛР (група II) входять країни, що посіли місця з 50-го по 105-е. У цій категорії Росія і Білорусь поділили 50-ту позицію, Казахстан має 56-е місце, Грузія – 76-е, Азербайджан – 78-е, Вірменія – 85-е. До третьої категорії – країн із середнім рівнем ІЛР (група III) – із країн колишнього СРСР увійшли Молдова – 107-е місце, Туркменістан – 109-е, Узбекистан – 114-е, Киргизстан – 120-е і Таджикистан – 129-е. Замикає рейтинг категорія країн із найнижчим рівнем розвитку, ці країни розташовані переважно в Африці [7].

Людський розвиток можуть демонструвати й інші індикатори: індекс фізичної якості життя (PhysicalQuality-of-LifeIndex), істинний показник прогресу (Genuine Progress Indicator), індекс розвитку з урахуванням нерівності статей (Gender-related Development Index), план добробуту Вандерфорда-Райлі (Vanderford-Rileywell-beingschedule), індекс якості життя за версією Economist Intelligence Unit (The Economist Intelligence Unit's quality-of-lifeindex), валове національне щастя (Gross National Happiness) [8]. Особливо цікавим є останній індикатор – валове національне щастя, ідея якого вперше прозвучала в 1972 р. з вуст четвертого короля Бутану Джігме Сінг'є Вангчук, який наголосив, що не можна оцінювати добробут країни за рівнем її ВВП, та запропонував оцінювати розвиток держави за рівнем щастя населення [9]. У 2006 р. методику оцінювання валового національного щастя доопрацював президент Міжнародного інституту менеджменту Мед Джонс, окресливши сім ключових критеріїв, кожен з яких має визначатися шляхом прямого опитування, а також завдяки статистичним даним із різноманітних галузей. Разом ці критерії формують єдиний макроекономічний показник, який, на думку М. Джонса, відображає реальний рівень добробуту населення. Вищезгадані критерії включають: економічний добробут (середній дохід, мінімальна заробітна платня тощо); екологічний добробут (рівень забрудненості, шуму, якість води тощо); фізичний добробут (кількість важкохворих пацієнтів, лікарень тощо); психічний добробут (обсяги продажів антидепресантів тощо); добробут на робочому місці (частота зміни роботи, судових позовів); соціальний добробут (рівень розлучень, криміногенності тощо); політичний добробут (рівень демократії, свобода індивіда тощо) [10].

Вважаємо за доцільне оцінювати рівень щастя на кожному підприємстві, яке формує інтегрований звіт, шляхом онлайн-анкетування його співробітників за показниками матеріального, морального, психологічного, соціального та екологічного благополуччя, для чого використовувати показник «індикатор корпоративного щастя». Напрацювання стандартизованої методики розрахунку індикатора корпоративного щастя дасть змогу порівнювати сукупне щастя за підприємствами різних галузей економіки та форм власності і забезпечить правомірність наведення значення цього показника в інтегрованому звіті під час розкриття інформації про людський, соціальний та інтелектуально-репутаційний капітал. Анкету доцільно формувати за групами питань: загальна оцінка задоволеності умовами та характером праці; ергономічні та технічні умови праці; матеріальна та моральна компенсація; соціальний пакет; оцінка авторитету управлінського персоналу; можливості навчання та розвитку; кар'єрні перспективи, мотивація та самореалізація; рівень співробітництва, порозуміння та довіри в колективі, можливості психологічного розвантаження. На підставі даних анкет Індикатор корпоративного щастя пропонуємо визначати за формулами (1, 2).

$$I^{ch} = \sum_{i=1}^n i^n / n, \quad (1)$$

$$i^n = \sum_{q=1}^m q^m / m, \quad (2)$$

де I^{ch} – індекс корпоративного щастя;
 i^n – сумарний бал n -го респондента;
 q^m – відповідь респондента на m -питання;
 m – кількість питань в анкеті;
 n – кількість респондентів.

Періодична оцінка рівня корпоративного щастя на підприємстві сприятиме підвищенню задоволеності персоналу роботою, зниженню плинності кадрів, з'ясуванню мотиваційних переваг співробітників, виявленню основних проблем і причин їх невдоволення. Для підприємства соціально відповідальна політика бізнесу є основою його майбутнього, а наведення інформації про сукупне щастя підприємства в інтегрованому звіті дасть змогу надати стейкхолдерам інформацію про соціальні чинники створення вартості компанії.

Наступним показником соціального складника сталого розвитку є індекс розвитку людського капіталу, який визначається за 46 показниками, які об'єднано у чотири основні групи: освіта (вища, середня, початкова) і професійна підготовка; здоров'я, фізичне і психологічне благополуччя; працевлаштування та зайнятість; інфраструктура, правовий захист, соціальна мобільність. Порівняно з ІЛР у 2016 р. за Індексом людського капіталу Україна посіла 26-е місце серед 130 країн світу, поліпшивши за рік позицію на п'ять пунктів. Для охоплення усього демографічного профілю у дослідженні надається оцінка розвитку людського капіталу за п'ятьма віковими групами (до 15 років; від 15 до 24; від 25 до 54; від 55 до 64; 65 і більше років), що дає змогу визначити сильні і слабкі сторони в кожній з них (рис. 4) [11]. У 2016 р. в Україні кількість населення працездатного віку скоротилася до 30,9 млн. осіб, частка зайнятих становила 60,3%, рівень безробіття оцінюється на рівні показника 2015 р. – 7,2%, а середній вік населення зріс із 39 до 40 років [12]. В інтегрованому звіті для поліпшення індексу розвитку людського капіталу має наводитися інформація в розрізі витрачання коштів на людський капітал для його формування, використання та відтворення, а також оцінка потенційних економічних вигод, значення від цих інвестицій має бути виражене кількісними даними та доповнене якісними описами [13]. Крім того, має наводитися інформація про компетенції працівників, їх можливості і досвід, мотивацію тощо.

Індекс знань є ключовим індикатором як на макро-, так і на мікрорівні, оскільки характеризує не лише соціальний складник сталого розвитку, а й економічний. Ще у 1969 р. П. Друкер у книзі «Епоха розриву поступовості» поставив питання щодо того, який ресурс є центральним у сучасній економіці [13]. Науковець стверджував, що нині матеріальні, фінансові й управлінські ресурси не є вирішальними факторами виробництва, і визначив економіку знань як особливий тип економіки, в якому вирішальна роль належить знанням, а їх виробництво стає джерелом економічного зростання та конкурентоспроможності. Індекс знань являє собою середню величину трьох показників: індексу освіти, індексу інновацій та індексу інформаційних технологій і комунікацій. По кожній групі показників країнам виставляється оцінка в балах – від 1 до 10, крім того, під час розрахунку враховуються і загальні економічні та соціальні індикатори, що включають показники щорічного зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) і значення Індексу людського розвитку країни [14].

В інтегрованому звіті інформація про знання розкривається в частині складників інтелектуального капіталу в розрізі корпоративних нематеріальних активів, заснованих на знаннях, зокрема інтелектуальної власності, під час висвітлення місця знань у процесі створення вартості та бізнес-моделі підприємства.

Екологічний складник сталого розвитку країн характеризує індекс екологічної ефективності, який відображає досягнення країн у сфері управління природними ресурсами та їх раціонального використання. У 2016 р. Україна в рейтингу посіла 44-ту позицію, поліпшивши за 10 років свої результати на 25%. Країни в рейтингу розподіляються на підставі критеріїв, об'єднаних у дев'ять категорій, розгорнутий аналіз яких дає змогу визначити сильні та слабкі сторони країни у сфері екологічної ефективності [15].

Інформація про екологічні активи суб'єктів господарювання та суспільства є ключовим показником сталого розвитку економік світу та людства взагалі [16; 17]. Необхідність оцінювання екологічного впливу підприємств України закріплено VIII розділом ПКУ, де визначено методичні принципи її оцінки найбільш шкідливих результатів діяльності, а саме: обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами; обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти; обсяги та види (класи) розміщених відходів, окрім обсягів та видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання; обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк; обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій) [18]. В інтегрованому звіті в розрізі екологічного складника необхідно наводити такі показники: частка вторинної сировини, що використовується; використання енергії; питоме використання енергії в натуральному вираженні; споживання свіжої води для власних потреб; питома вага води, що використовується повторно; викиди парникових газів; викиди

речовин в атмосферне повітря; питоми викиди забруднюючих речовин у натуральному вираженні; скиди стічних вод; питоми скиди стічних вод у натуральному вираженні; скиди забруднених стічних вод; обсяг відходів; питомий обсяг відходів у натуральному вираженні; кількість суттєвих аварій з екологічною шкодою; екологічна шкода, що була відшкодована; ініціативи з пом'якшення впливу продукції (робіт, послуг на навколишнє середовище та масштаб цього пом'якшення; інвестиції в об'єкти охорони навколишнього середовища; розмір нарахованого та сплаченого у звітному періоді екологічного податку.

Економічний складник сталого розвитку країни може бути оціненою за індексами продовольчої безпеки, економічної свободи та процвітання. Продовольча безпека вважається одним із головних показників соціально-економічного розвитку держави. Глобальний індекс продовольчої безпеки враховує ключові чинники, такі як рівень доступності та споживання продуктів харчування; наявність і достатність продуктів харчування; рівень якості і безпеки продуктів харчування. Інтегрований звіт повинен містити інформацію про біологічні активи, інвестиції в сільське господарство, наявність сертифікатів системи управління якістю ISO 9000 у харчовій галузі та сертифікатів із системи менеджменту харчової безпеки, мотиваційні заходи у вигляді безкоштовного або пільгового харчування працівників тощо. У 2016 р. під час визначення рейтингу України серед сильних аспектів (кількісна характеристика яких більше ніж 75 пунктів) були названі такі: невисока частка населення, яке перебуває за глобальної межею бідності (витрачає менше ніж \$1,90 за день на особу), безпека продовольства, невисокі втрати продовольства, низькі ввізні мита, достатнє постачання та наявність програм із дотримання безпеки продовольства. Слабкими сторонами були названі високий рівень корупції, ризики політичної нестабільності, низьке значення ВВП на душу населення [19].

Індекс економічної свободи розраховується на підставі 10 кількісних і якісних факторів, згрупованих у чотири широкі категорії, або індикатори економічної свободи: верховенство права (захист прав власності, свобода від корупції); обмеження уряду (фіскальна свобода, державні витрати); регуляторна ефективність (свобода бізнесу, свобода ринку праці, монетарна свобода); відкритість ринків (свобода торгівлі, свобода інвестицій, фінансова свобода). Кожна з десяти економічних свобод у рамках цих категорій оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів (табл. 2). Україна в 2016 р. в рейтинговій оцінці посіла 162-е місце з-поміж 178 країн світу і визнана країною з невеликою економікою – Індекс нашої економічної свободи становить 46,8 балів зі 100 можливих.

В інтегрованому звіті інформацію про рівень економічної свободи слід розкривати під час опису зовнішнього середовища, в якому безпосередньо функціонує підприємство, зокрема під час висвітлення інформації про законодавчо-нормативне поле та політичне середовище країн, де працює підприємство, яке може позначитися на здатності підприємства реалізувати свою стратегію.

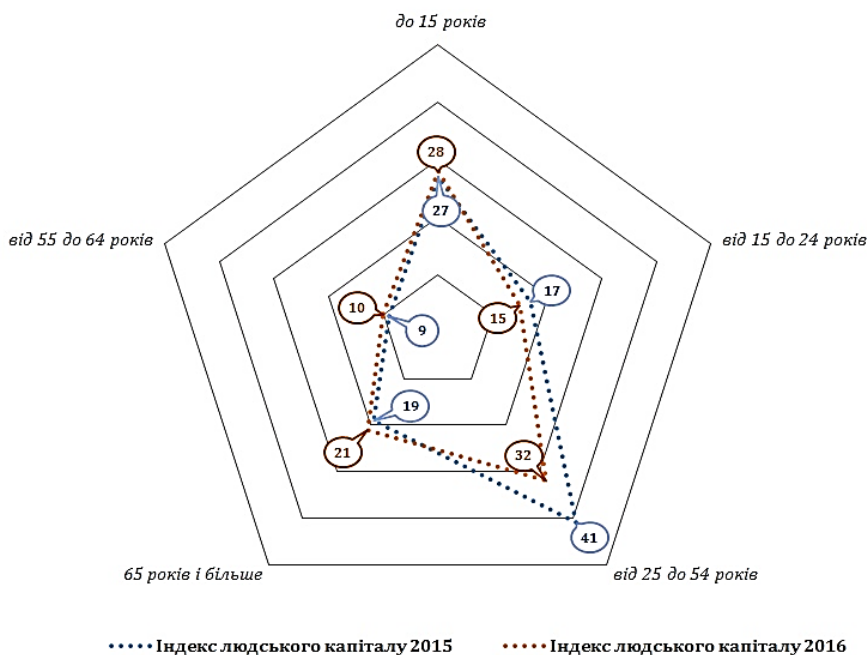

Рис. 4. Рейтингова оцінка індексу людського капіталу України за віковими групами за 2015-2016 рр.

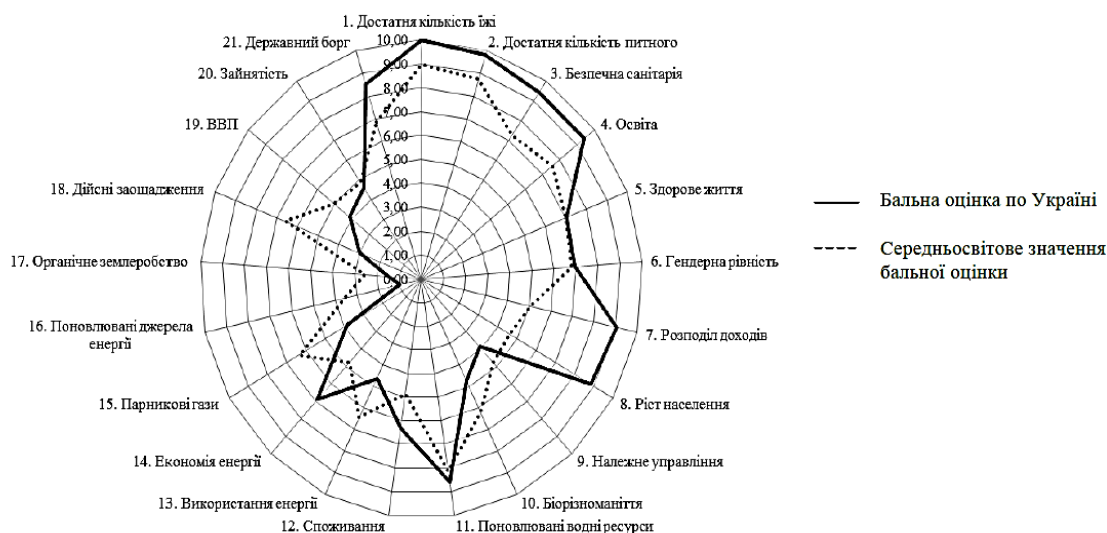

Рис. 5. Результати бального оцінювання індикаторів сталого розвитку в Україні та світі в 2016 р.

Таблиця 2
Значення індексу економічної свободи

№ з/п	Значення індексу	Градация
1	80-100	Вільні (free)
2	70-79,9	Переважно вільні (mostly free)
3	60-69,9	Помірно вільні (moderately free)
4	50-59,9	Переважно не вільні (mostly unfree)
5	0-49,9	Не вільні (repressed)

Низький показник Україна має також за індексом процвітання – лише 107-е місце. Індекс складається на основі безлічі різних показників, об'єднаних у дев'яти категоріях, які відображають різні аспекти життя суспільства і параметри суспільного добробуту: економіка; підприємництво; управління; освіта; охорона здоров'я; безпека; особисті свободи; соціальний капітал; екологія. Фактично ці показники розкриваються в кожному розділі інтегрованого звіту, і для поліпшення значення індексу процвітання нашої держави необхідно змістовно розкривати якісні та кількісні параметри кожного показника.

Комплексним показником, який характеризує рівень сталого розвитку країн за соціальним, екологічним та економічним складниками є індекс сталості суспільства, в основу розрахунку якого покладено оцінку 21 індикатора: дев'ять індикаторів – за соціальним виміром, сім – за екологічним виміром та п'ять індикаторів – за економічним виміром (рис. 5).

Окрім індексу сталості суспільства, який визначає рейтинг країни у досягненнях сталого розвитку, існує

методика оцінки рівня сталого розвитку безпосередньо підприємств за допомогою індексу стійкості Дуу-Джонса. Він розраховується на підставі системи критеріїв для різних якісних і кількісних показників у трьох сферах: економічний вплив – оцінюються ефективність корпоративного управління, розвиненість системи антикризового та ризик-менеджменту, дотримання кодексу ділової етики/протидія корупції; вплив на навколишнє середовище – оцінюються якість екологічної звітності та звітності у сфері сталого розвитку; соціальний вплив – оцінюються розвиток людського капіталу, залучення і збереження талановитих співробітників, трудові відносини, корпоративна соціальна відповідальність і філантропія, соціальна звітність [20]. Основним інформаційним джерелом для оцінки індексу стійкості Дуу-Джонса підприємств є інтегрована звітність, в якій повинна розкриватися вся вищенаведена інформація, опитування топ-менеджерів і співробітників, огляд інформації ЗМІ та feedback-аналіз відгуків стейкхолдерів про діяльність компанії.

Висновки. Таким чином, до переваг досліджених інтегральних показників оцінки різних аспектів сталого розвитку належать простота їх розрахунку та зручність інтерпретації результатів, до недоліків – наявність методологічних проблем, пов'язаних із вибором індикаторів, які увійдуть до індексу, проведенням процедури зважування. Визначені в дослідженні розрізи обліково-аналітичної інформації про еколого-соціально-економічні показники діяльності суб'єктів господарювання, які мають розкриватися в інтегрованих звітах, будуть сприяти підвищенню рейтингу країни за тим чи іншим міжнародним індексом зокрема та рівня сталого розвитку України загалом.

Список використаних джерел:

1. Caf World Giving Index 2016. The world's leading study of generosity [Electronic resource]. – Access mode: https://www.cafonline.org/docs/default-source/about-us-publications/1950a_wgi_2016_report_web_v2_241016.pdf?sfvrsn=4
2. Благодійність в Україні: післясмак 2016-го [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/SOCIUM/blagodiynist-v-ukrayini-pislyasmak-2016-go_.html
3. Рейтинги стран и регионов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/research/social-progress-index/info>
4. Social Progress Index 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.socialprogressimperative.org/wp-content/uploads/2016/06/SPI-2016-Main-Report.pdf>
5. Індекс соціального розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 2016 <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/research/social-progress-index-2016.html>
6. Яковлева Ю.К. Развитие людского потенциала как база для социально-экономического развития / Ю.К. Яковлева // Культура народов Причерноморья. – 2012. – № 220. – С. 122-126.

7. Робота задля людського розвитку / Презентація доповіді Програми розвитку ООН з людського розвитку за 2015 рік // Вісн. НАН України. – 2016. – № 2. – 67-72 с.
8. Статівка Н.В. Причини та наслідки зниження рівня життя населення в Україні / Н.В. Статівка, А.О. Надточій // Актуальні проблеми державного управління. – 2016. – № 1. – С. 203-211.
9. Вікіпедія: Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
10. Лекція Меда Джонса «Валове національне щастя» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/ua/news_main/news_2011_09_12/.
11. Рейтингові оцінки розвитку людського капіталу 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analytika/rejtingovi-ocinky-rozvytku-lyudskogo-kapitalu-2016>
12. The Human Capital Report 2016 [Electronic resource]. – Access mode: http://www3.weforum.org/docs/HCR2016_Main_Report.pdf
13. Drucker P. The Age of Discontinuity / Drucker P. – New York: Harper & Row, 1969. – 394 p.
14. Knowledge Economy Report 2016 [Electronic resource]. – Access mode: <https://issuu.com/nisiencepark/docs/connect-final-draft-low-res-2>
15. Україна в рейтингу екологічної ефективності у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analytika/ukrayina-v-rejtingu-ekologichnoyi-efektyvnosti-u-2016-roci>
16. Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csr-ukraine.org>
17. Пікінер В.В. Деякі аспекти розкриття екологічної інформації у звітності підприємств в умовах переходу до стійкого розвитку / В.В. Пікінер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_PVMN_2013/Economics/7_154409.doc.htm
18. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
19. Global food security index 2016. An annual measure of the state of global food security [Electronic resource]. – Access mode: <http://foodsecurityindex.eiu.com/>.
20. Корпоративна соціальна відповідальність / За заг. ред. В.Я. Горфинкеля, Н.С. Родіонові. – М.: Юрайт, 2014. – 570 с.

Аннотация. В статье проведен анализ индикаторов оценки уровня устойчивого развития. Предложено социальную составляющую устойчивого развития стран определять по индексам благотворительности, социального прогресса, человеческого развития, знаний и развития человеческого капитала; экологическую – по индексу экологической эффективности; экономическую – по индексам продовольственной безопасности, экономической свободы и процветания. Для повышения уровня устойчивого развития Украины в исследовании определены разрезы учетно-аналитической информации об эколого-социально-экономических показателях деятельности субъектов хозяйствования, которые должны раскрываться в интегрированных отчетах.

Ключевые слова: устойчивое развитие, интегрированная отчетность, эколого-социально-экономические показатели, индексы устойчивого развития, индикаторы оценки.

Summary. The article analyzes indicators of the sustainable development level estimation. It is suggested to estimate the social component of sustainable development by the indices of charity, social progress, human development, knowledge and development of human capital; ecological component of sustainable development – by the index of ecological efficiency; the economic component of sustainable development – by the indices of food security, economic freedom and prosperity. In order to increase the level of sustainable development of Ukraine the sections of accounting and analytical information on ecological, socio-economic indicators of business activity, which should be disclosed in the integrated reports, are determined in the article.

Key words: sedimentary development, integrated reporting, ecological, socio-economic indicators, indices of sustainable development, indicators of evaluation.